

A veres tehén

Hangos mese

(A hanganyag itt található: https://varazsbetu.hu/mesetar/a_veres_tehen)

Egyszer volt, hol nem volt, volt a világon egy király meg egy királyné. Volt nekik egy igen szép kis fiók, Ferkónak hítták. Ez annyira szerette az anyját, hogy mindig utána ment, akárhová ment az anyja, úgyannyira, hogy néha a királyné maga is megsokallta ezt a nagy szeretetet, rá-rákiáltott, hogy: "Mit csikókodol utánam?" De ez sem használt semmit. Ferkó megfogta az anyja ruháját, s el nem eresztette volna, tán ha agyonütötték volna is.



Egyszer beteg lett a királyné, Ferkó mindig ott virrasztott az ágya mellett, el nem lehetett onnan vinni se szép szóval, se fenyegetéssel, mikor pedig meghalt az anyja, a házban is alig tudták megtartani, mindig arra ment volna, amerre az anyját temették.

Volt abban a városban egy özvegyasszony, annak volt három leánya, ezek mindig csalogatták Ferkót magukhoz, addig-addig csalogatták, hogy Ferkó megszerette őket, addig kérte az apját, hogy vegye el az özvegyasszonyt, hogy a király utoljára rálett és elvette. Hej, szegény Ferkó nem is gondolta volna, hogy az ő állapota olyan hirtelen rosszra fordul, mert alighogy hazavitték a mostoháját, mindjárt másképp bánt vele, addig mindig tömte belé a legjobb ételeket, aztán meg a korpakenyeret is darabonként kéztől adta neki. A maga leányait tejbe-vajba fürösztötte, még a szélre se eresztette ki soha, szegény Ferkót meg kicsapta a cselédek közé, mindig ott lakott. A király az ország dolgával volt elfoglalva, nemigen gondolt rá, hogy tartják a fiát, mit adnak neki enni. Hej, pedig ha tudta volna, hogy a felesége mindig azon mesterkedik, mi módon veszíthetné el Ferkót, hogy az ország az ő lányaira maradjon - majd másképp vette volna ő is a dolgot. Itt - lelkemadta - meg se gondolnák kelmetek, mi történt a dologból.

Egy reggel bement a király udvarába egy szép veres tehén, ment egyenesen az istállóba, mint aki tudja a járást, megállott a jászol előtt, csak hogy maga-magának a szarvára nem kötötte a kötelet! A mindenesnek csak elállt szeme-szája, hogy miféle Isten csodája tehén az. Mit keres az ott? Szaladt egyenesen a királyhoz, s elmondta neki a dolgot. A király is megörült, amint meghallotta, mert már a felesége három nap óta azért nyelvelt rá, hogy kevés a fejőstehén, megparancsolta, hogy kössék a többi tehén közé, ha nem akad gazdája, jó lesz az is fejőstehénnek. Bekötötték hát az istállóba, pedig az a tehén nem volt más, mint a meghalt első királyné, a Ferkó édesanyja, ki azért ment veres tehén képében a királyi udvarba, hogy a fiát táplálja, mert látta, hogy nagyon rosszul bánnak vele. Már egynéhány napig ott volt, de mégse segíthetett a fián, mert az felé se ment az istállónak, hanem tán egy hét múlva oda ment be egy délből a maga ebédjét, a darab korpakenyeret megenni. Az istállóban éppen senki se volt, a kis Ferkó, amint észrevette, hogy senki se látja, elkezdett sírni, de oly keservesen, hogy az ellenség szíve is megesett volna rajta. A veres tehén, amint meglátta, mindjárt magához szólította:

- Édes fiam - mondja neki -, én vagyok a te édesanyád. Azért jöttem ide veres tehén képében, hogy téged tápláljalak, mert láttam, hogy milyen rosszul bánnak veled. Ezután hát sohase edd meg azt a rossz kenyeret, hanem add oda a kutyának, magad meg, ha megéhezel, csak gyere ide, majd jóltartalak én.

Erre a szóra megfogta a jobb szarvát, lecsavarta, s olyan terített asztal termett oda, hogy a királyi palotában sem volt párja soha. Ferkó istenesen jóllakott, azután kiment, de az anyja erősen ráparancsolt, hogy el ne mondja senkinek a dolgot, mert akkor akármi úton-módon, de elveszítik mind a kettőjüket. Nem is szólt Ferkó senkinek, de az naptól fogva olyan pirosposzgás fiú vált belőle, hogy párját kellett keresni.

A királyné sehogy se tudta elgondolni, mi dolog az, hogy Ferkó olyan egészséges, pedig egyebet se kap, mint korpakenyeret, az ő leányai mindig pecsenyével, kaláccsal élnek, mégis csúnyább színben vannak.

A lányaitól is kérdezte, nem tudják-e ennek az okát. De azok se tudták. Amint ott tanakodtak rajta, megint megy be Ferkó, hogy adjanak neki kenyeret, mert ehetnék; odaadnak neki egy darabot. Ferkó szalad vele egyenesen az istállóba. Azt mondja a királyné a legkisebb lányának:

- Eredj, leányom, nézd meg, hová teszi az a kölyök azt a sok kenyeret.

Annak a leánynak, akinek azt mondta, csak egy szeme volt a homloka közepén, mert - azt meg el is feledtem mondani - ez a három leány olyan csodálatos teremtménye volt az Istennek, hogy a legkisebbnek egy szeme volt, a középsőnek kettő, a legnagyobbak három.

Most hát az egyszemű ment le meglesni Ferkót, elment az istállóig, megállott az ajtajában, amint a veres tehén meglátta, rákiáltott:

- Gyere ide, te kutyának a leánya, hadd tartsalak jól! De előbb hunyd be a szemed; majd ha kérlek odabent, hogy ki ad Ferkónak enni, meg ne mondd, mert halálnak halálával halsz meg! Úgyse tudnál semmi bizonyost mondani, mert be volt hunyva a szemed, nem láttál semmit.

Jóllakott a leány, hogy alig bírt mozogni, aztán felment az anyjához. Kérdezték tőle, hogy

mit látott. De nem merte megmondani, csak azt mondta, hogy maga eszi meg Ferkó a kenyeret, leül a jászol mellé, úgy eszi, hogy majd megfullad tőle.

Azt mondja a királyné a középső leányának, akinek két szeme volt:

- Eredj le te, leányom, több szemed van, hátha többet látsz.

Lement a középső leány is, ez is megállott az istállóajtóban, ezt is behítta a veres tehén:

- Gyere be, te kutyának a leánya, hadd tartsalak jól téged is. De előbb behunyd a szemed, hogy semmit se láss! Ha pedig odabent valamit mersz mondani, halálunk halálával halsz meg! Úgyse tudsz semmi bizonyost, nem látsz semmit.

Teleette magát ez a leány is, hogy majd kipukkadt, azután felment, de odafent ez se mert mást mondani, csak azt mondta, hogy maga Ferkó eszi meg mind azt a kenyeret. Megszólal erre a legöregebb leány, akinek három szeme volt:

- Édesanyám, majd lemegyek én, nekem három szemem van, jobban észreveszek akármit.

Az anyja azt mondta rá, nem bánja, ha lemegy is. Lement hát a leány, s megállt az istállóajtóban. A veres tehén behívta ezt is:

- Gyere be, te kutyának a leánya, hagy tartsalak jól téged is, de először hunyd be a szemed!

A leány behunyta a két szemét, de a harmadikat, amely a tarkóján volt, nyitva hagyta. Odaáll a veres tehén mellé, hát látja, hogy lecsavarja a jobb szarvát, mire mindjárt olyan terített asztal kerekedik oda, hogy nem volt párja széles e világon. Jóllakott a leány, mikor fel akart menni, erre is ráparancsolt a veres tehén, hogy meg ne merjen odabent mondani semmit, de hiába volt az erős parancs, mert a leány, hogy mindent látott, alig

várta, hogy felérjen a palotába; mindjárt elmondta az anyjának töviről-hegyire a dolgot.

- Jaj, édesanyám, nem csoda, hogy Ferkó olyan egészséges! Olyan ételekkel, italokkal él az, amiknek mi még a hírért se hallottuk, csak a jobb szarvát csavarja le az a veres tehén - aki pedig nem is tehén, hanem a Ferkó édesanyja, az első királyné -, mindjárt olyan terített asztal terem a jászol elébe, amelyet még sohasem látott édesanyám. Ferkó csak úgy turkál a sok drága étel közt; hanem már most azon gondolkozzunk, hogy veszítsük el azt a veres tehenet, mert ha azt meg nem öletjük, a nyakunkra neveli ezt a kölyköt.

Megijedt a királyné, amint ezt meghallotta. Gondolkozóba esett, hogy miképpen kellene elveszíteni a veres tehenet. Azt tudta, hogy az urának nagyon kedves állatja, nem egykönnyen lehet majd rávenni, hogy vágassa le, addig gondolkozott, míg kitalálta azzal a furfangos eszivel.

- No, leányom - mondta a legnagyobb leányának -, így gondoltam ki a dolgot. Én most nehéz betegnek tettetem magam, majd ha az uram hazajön a háborúból (mert éppen háborúban volt a király), mindenképp próbál meggyógyíttatni; de én addig fel nem kelek az ágyból, míg a veres tehén szívéből nem ehetem.

Mikor azt beszélte a királyné, a kis Ferkó éppen ott hallgatódzott a kulcslyukon, leszaladt nagy ríva a veres tehénhez.

- Jaj, édesanyám, ezt meg ezt beszélük odafent.

Feleli rá az anyja:

- Sose sírj azon, édes fiam, jó az Isten, jót ad, majd gondodat viseli, de nem is hagyom én magam levágni, hanem tudod, úgy tégy, hogy mikor idehívják a mészároost, hogy engem levágjon, kérd az apádat mennyre-földre, hogy engedje meg, hogy te vágj le, ha nem akarja megengedni, én nem hagyom magam megfogni, úgy aztán majd csak megengedi. Akkor te gyere mellém, emeld fel a taglót, de ne üss rám, hanem hajítsd el messzire; magad meg pattanj fel a hátamra, úgy elviszlek én, hogy sohase látnak többet ezek a

kutyák.

Csakugyan úgy történt a dolog, amint előre kicsinálták. Hazajött a király a háborúból, s nagy betegen találta a feleségét. Megijedt szörnyen, hogy már ez is meghal, mindjárt összehívta az ország minden doktorát, borbélyát, minden kuruzsló öregasszonyt, minden hetedik gyereket, hogy tudnának rajta segíteni.

Gyógyították volna is ezek a királynét mindenféle orvossággal, de nem lett semmi látszatja.

Egy reggel behívatja a királyné az urát magához.

- Hej, kedves uram - mondja neki -, megálmodtam ám az éjszaka, hogy mitől gyógyulnék meg, de meg se merem mondani, mert tudom, úgyse engeded megtenni, pedig ha abból nem ehetem, harmadnapra meghalok.

- Dehogynem engedem meg, kedves feleségem! Ami csak hatalmamban áll, mindent megteszek, csak te meggyógyulj. Mi lenne hát az, ami javulásodra szolgálna?

- Nem más, mint a veres tehennek a szíve, ha abból csak egy falatot ehetném, mindjárt meggyógyulnék.

- Ó, ha csak ez a baj, mindjárt levágatom azt a veres tehenet, délre el is lesz készítve a szíve. Biz ennek kár is volt olyan nagy feneket keríteni.

El is küldött a király mindjárt mészárosokért. Odamentek a mészárosok, kivezették a tehenet az udvarra. Amint kiértek, elszabadult a tehen, sehogy se tudták megfogni, szaladgált, öklelőzött, meg nem állott egy szempillantásra se. A kis Ferkó odament az apjához, elkezdte kérni, hogy adassa oda neki a taglót; majd meglátják, neki megáll; a király eleinte rá se hederített, hogy mit beszélt a fia, de hogy látta, hogy a vágólegények sehogy se bírnak a tehénnel, odaszólott nekik:

- Ugyan adjátok oda azt a taglót ennek a gyermeknek, hadd lássuk, mire megy vele.

A kezébe veszi Ferkó a taglót, közeledik a tehénhez, hát úgy megáll, mint egy tőke, meg se mozdul. Elbámolt mindenki, hogy mi lesz már ebből? Ferkó egészen mellé ment a tehénnek, felemelte a taglót, már csak várták, hogy hogy üti le a tehenet; hát hirtelen elhajította a taglót, felpattant a veres tehén hátára, úgy elnyargalt rajta, hogy sohase látták többé. Hiába nyargaltak utána lóhátas emberek, még csak nyomába se hághattak.

Ettől az órától fogva mindenben szerencsétlen lett a király. A regementjét megverték, elpusztították, gulyája, ménese mind eldőglött, amiye csak volt, mindenének vége lett, az asszony is pusztította, a három eladó leány is prédálta, egyszóval, mikor Ferkó elment a királyi háztól, az Isten áldása is otthagya, földönfutóvá lett a király is, a királyné is leányaival együtt.

A veres tehén pedig ment, mendegélt hetedhét ország ellen a kis Ferkóval. Mindaddig ment, míg a király országából ki nem ért, ott aztán megállott, leszállította Ferkót a hátáról.

- No, fiam - mondta neki -, te maradj itt, én elmegyek egy kicsit legelni, mert éhes vagyok, ha addig keres valaki, monddad neki, hogy elmentem zöld sásnak zöld sás idejében zöld sást enni, ha pedig valami bajod lenne, nesze, itt van ez a síp, azt fújd meg, mindjárt itt termek.

Elment a veres tehén. De alighogy elment, mindjárt ott termett Ferkó mellett egy nagy farkas.

- No, te kutya, hol van az a kutya anyád?

- Elment zöld sásnak zöld sás idejében zöld sást enni.

- No, ha hazajön, mondd meg neki, hogy holnap énvelem a rézhídra jöjjön viaskodni.

Mihelyt elment a farkas, mindjárt megfútt a Ferkó a sípot, ott termett az anyja.

- No, fiam, mi bajod?

- Hát itt volt egy nagy farkas, kereste kendet, azt mondta, hogy holnap ővele a rézhídra menjen viaskodni.

- Hadd beszéljen, rá se hallgatok, hanem még egy kicsit elmegyek legelni, mert még nem laktam jól.

Alig ment el, megint ott termett egy nagy medve.

- No, te kutya, hol van az a kutya anyád?

- Elment zöld sásnak zöld sás idejében zöld sást enni.

- No, ha hazajön, mondd meg neki, hogy holnap énvelem az ezüsthídra jöjjön viaskodni.

Megint megfútt a Ferkó a sípot; ott termett az anyja.

- No, fiam, mi bajod van megint?

- Hát itt volt egy nagy medve, kereste kendet, azt mondta, hogy holnap ővele az ezüsthídra menjen kende viaskodni.

- No, fiam, csak ennél nagyobb bajt ne adjon az Isten soha, akkor még jó lesz. Hanem még egy kicsit elmegyek, mert mégse laktam jól.

Alighogy elment, ott termett egy nagy, dühös oroszlán.

- No, te kutya, kutyának a fattya, hol van az a csatrangós anyád?

- Elment zöld sásnak zöld sás idejében zöld sást enni.

- No, ha hazajön, mondd meg neki, hogy itt voltam. De most, ha ezer lelke van is, meg kell neki halnia, holnap énvelem az aranyhídra jöjjön viaskodni.

Megfújja Ferkó a sípot; ott terem a veres tehén nagy sárosan, elfáradva.

- No, fiam, megint baj van?

- Baj bizony, édesanyám! Itt volt egy nagy, dühös oroszlán, azt mondta, hogy holnap ővele az aranyhídra menjen kend viaskodni.

- No, fiam, ha ez is ellenem van, akkor meg kell halnom, mert azzal a dühös állattal nem bírok. De majd ha holnap kimegyünk az aranyhídhhoz, gyere ki te is, állj meg a híd mellett, mikor majd én látom, hogy csakugyan felülkerekedik az oroszlán, elhajítom a jobb szarvát, te azt kapd föl, szaladj el vele, de bele ne nézz, míg valami nagy várost nem érsz, ott aztán belenézhetsz, majd meglátod, mi lesz belőle.

Másnap elbúcsúztak egymástól. Kimentek nagy szomorúan az aranyhídhhoz, már akkor ott várta őket az oroszlán, összecsaptak a veres tehénnel, sokáig viaskodtak, utoljára is az oroszlán kerekedett felül, akkor a tehén elhajította a jobb szarvát. Ferkó felkapta, szaladt vele, míg egy város alá nem ért, ott belenézett, hát - hiszitek, nem hiszitek - olyan nagy juhnyáj jött ki belőle, hogy nem látszott széle-hossza. No iszen meggyűlt a szegény

Ferkónak a baja, nem tudta, hogy mit csináljon azzal a sok juhval, maga nem tudott velők bánni, juhásza meg nem volt. Amint így töprenkedik, odamegy hozzá egy nagy kutya, azt mondja neki:

- Látom, gazduramnak nincs juhásza. Fogadjon meg engem, majd megőrzöm én a nyáját.

- Nem bánom - feleli Ferkó -, hát mit kérnél?

- Ha megengedné gazduram, hogy hat juhát megegyem, akkor beszegődném.

- No, nem bánom, hanem aztán hűségesen szolgálj!

Hozzáfogott a kutya az evéshez, de mire a hatodikat ette volna, kipukkadt; megint juhász nélkül maradt Ferkó. Különben is nagyon szomorú volt szegény, hogy így magában maradt; senkije sincs a kerek ég alatt, ez még jobban elvette a kedvét. Amint ott búslakodik, odamegy hozzá egy farkas.

- Ejnye, de szomorú gazduram! - mondja neki.

- Bizony hé, nem is lesz nekem jókedvem ebbe az életbe soha, látod, most sincs juhászom, akire ezt a nyáját bízhatnám.

- Az bizony nagy baj! Hanem tudja mit, gazduram? Gondoltam én egyet, azt mondja kend, hogy sohase lesz többet jókedve; én hát beszegődöm juhásznak, meg is őrzöm a nyáját hűségesen, ha megígéri kend, hogy mihelyt legelőször jókedve lesz, nekem adja a fejét.

- Itt a kezem - felelt rá Ferkó, mert maga is azt gondolta, hogy neki már nem is lehet soha többet jókedve.

Attól az órától a farkas őrizte a nyáját hűségesen, mert úgy gondolkozott, hogy majd csak lesz egyszer a gazdájának jókedve, akkor aztán megeszi, a nyáj is őrá marad; Ferkó pedig eladott egy jó csomó juhot, az árából nagy palotát csináltatott. Élt a nagy uraságban.

Lakott abban a városban egy igen gazdag király, nem volt neki több gyermeke, csak egyetlen gyönyörűséges szép leánya. Ez a király egyszer nagy bált adott, Ferkót is meghívta bele. El is ment Ferkó: csináltatott magának egy öltözet aranypaszomántos ruhát, azt magára vette, úgy ment el. Mikor belépett az ajtón, mindenki rábámult, a sok hercegkisasszony mind azt suttogetta egymásnak, hogy még ilyen szép legényt nem látott; de Ferkó rájuk sem nézett, hanem ment egyenesen a királykisasszonyhoz, táncba hívta, tánc után meg beszédbe eredt vele. Elmondta neki az egész élete történetét, hogy ő is királyfi, meg mindent, ami csak vele történt, s úgyannyira beleszerettek egymásba még akkor este, hogy felfogadták, hogy soha többet el nem hagyják egymást.

Másnap meg is kérte Ferkó a királytól a leányát, az beleegyezett, megesküdtek, nagy lakodalmat csaptak. Hanem mikor legjobban mulatnak, betoppan a farkas, mondja, hogy ő a vőlegény fejéért jött, akkor jutott Ferkónak eszébe a fogadása, nagyon megijedt ő is, a menyasszonya is. Szaladtak nagy ijedten a királyi apjokhoz, elmondták neki a dolgot. A király nagyot nevetett rajta.

- No, csak maradjatok itt, majd kifizetem én farkas uramat - azzal kiment; volt neki kilenc nagy komondora, azoknak odaadott kilenc búzakenyeret, mikor megették, ráuszította őket a farkasra; úgy széttépték, mint a semmit.

Akkor megint nagy lakodalmat csaptak. Még most is élnek, ha meg nem haltak.

(A hanganyag itt található: https://varazsbetu.hu/mesetar/a_veres_tehen)